

E Elkarrizketa

OROITZ UNSAIN › Unsain Anaiak taldeko kidea

Kultura › Oroitx Unsain Tolosarrak, Xabier Etxaniz trikitilariarekin batera, Euskal Herriko Trikitilari Txapelketan garaipena lortu berri du Azkoitian.

HARRIET BELLOSO

2007an Euskal Herriko jai eta plaza ugari alaitu ditu bere anaiekin osatzen duen Unsain anaiak trikitixa taldearekin. Iazko abenduan, Xabier Etxaniz bikote zuela, Euskal Herriko Trikitilari Txapelketan garaipena lortu zuen. Txapelketari eta trikitixaren egoerari buruz hitz egin du tolosarrak pandero-jotzaileak.

Espero al zenuten maila honetako txapelketa bat irabaztea?

Aurtengo edizioan Xabier Etxanizekin hartu dut parte txapelketan. Beste urteetan nere anaiekin jotzen nintzen lehiaketetara baina gauzak espero ez genuen bezala ateratzen dira. Garaipenaz duzu inoiz espero, baina itxaropen apur bat bagenuen.

Nolako maila egon da aurtengo edizioan?

Aurtengo maila apartekoa izan da. Pasa den edizioetakoa oso onaitzen da ere, baina aurtengoa esan dudan bezala bikaina izan da.

Txapelketa honeterako abesti asko prestatu dituzue? Zuen abesti propioak ala ezagunak lan-tzen dituzue?

Lau abesti mota landu behar ditugu: fandangoa, arin-arina, trikitixa eta porrusalda. Finalean epaileak fandango berdina ezartzen dute bikote guztientzako. Beste abesti guztiak norberak hautatzen ditu.

Zenbat denbora egon zarete prestaketa lanetan?

Hilabete bat lehenago hasten gara probaketekin. Finalerdirako eta finalerako abestiak prestatu behar dira eta horrek lan handia suposatzen du.

Zenbagarren edizioa izan da zuentzat?

Aurten lehen aldian izan da Etxanizekin parte hartzen nuela. Nere anaiekin beste lau ediziotan parte hartu dut.

Aurtengoa zuentzako txapelketa bereziena izan da edo bereziagoak egon dira?

Anaiekin parte hartu dudanean sentsazio desberdinak izan ditut. Urte asko daramatzagu jotzen eta oso ondo ezagutzen dugu elkar. Trikitilari berri batekin denbora behar da ondo ezagutzeko eta abestiak prestatzeko. Pandero-jotzaile baten lana trikitilari laguntza eta lasaitzea da eta hori hasieran ez da erraza.

Ze desberdintasun dago txapelketa eta kontzertu baten artean?

Txapelketa oso gogorra da, eta nahiz eta lau pieza soilik jo behar



Ezkerrean Oroitx Unsain, eta eskuinean Xabier Etxaniz, saria jasotzen. HITZA

«Garaipena ez genuen espero, baina itxaropen apur bat bageneukan»

ditugun kontzertu baten baino askoz okerrago amaitzen dut. Kontzertuak askoz lasaia goak dira, nahi ditugun pieza guztiak jotzen ditugu eta azkenean festa giro batean zaude. Txapelketa batean epaileak daude eta askoz urduria go jotzen dugu. Publikoa ere epaile izaten da askotan eta hori ez da oso erosoa, ezta?

Nola sortu zen zuen taldea? Ze asmorekin hasi zineten?

Anai guztiok edozein momentu aprobetxatzen genuen etxean jotzeko, batez ere bazkarietan eta famili guztia biltzen ginenean. Zer-

bait interesgarria sortzeko aukera zegoela uste genuen eta horregatik 2007 hasieran taldea eratu genuen. Trikitixa mundua ezagu-

Bosgarren aldian izan da txapelketan Oroitx Unsaientzat, baina lehena bere anaia gabe

tzen zuen lagun bat konbentzitu genuen batera jotzeko.

Zenbat denbora daramazue emandialdi eskaintzen?

2007an hasi ginen eta esperientzia

politikoa izan da guretzat. Jendearen harrera nahiko ona izan da eta oso gustura egon gara kontzertuetan. Egun txarrak egon dira baita ere, baina orokorrean oso pozik geratu gara.

2008 urterako ze helburu dituzue?

Zaila izango da baina plaza gehiago egitea gustatuko litzaiguke. Gauza batzuk hobetu behar dira ere.

Panderoa edo trikitixaz gain, beste instrumenturen bat jotzen dituzue?

Taldean gitarra, akordeoia, batera

eta trikitixa dauzkagu momentu honetan, baina hurrungo kontzertuetarako baxua sartu nahi dugu. Momentu honetan talde handiak behar direla esan ohi da, baina gure iritzia guztiz kontrakoa da. Instrumentu asko badaude talde batean azkenean soinua masifikatu egiten da, eta musikariak onak ez badira dena gaizki ateratzen da. Talde handi batekin ez zaituzte herri txiki baten kontratatuko, beraz plaza apaletara egokituko dena izango litzake aproposena.

Normalean gazteak gitarra edo akordeoia jotzen ikasten dute. Zergatik hasi zinen panderoa jotzen?

Gure etxean betidanik egon da trikitixa giroa eta txikititak gurasoak instrumentuak jotzera bultzatu gaituzte. Ni panderoa jotzen ikasten hasi eta handik gutxira anai zaharrena trikitixarekin hasi zen.

Nola ikusten duzue taldean trikitixaren egoera? Oraindik harrera ona du edo fama gaitzen ari da?

Argi dago trikitixa indarra ari dela galtzen. Duela urte batzuk adibidez Maixa eta Ixiarrek izugarriko arrakasta zuten eta jotzen zutenean plazak goraino betetzen ziren. Festa ikusgarriak izaten ziren eta mundu guztia dantzan aritzen zen. Egun, hori ezinezkoa da. Ohitura galdu egin da eta gainera askoz trikitilari gutxiago daude. Jo dugun plazetan adibidez oso harrera ona izan dugu. Udara hone-

Bere anaiekin batera Unsain Anaiak trikitixa taldean jotzen du herri ugarietako festak alaituz

tan Lekeition eman genuen emandian jende mordo gerturatu zen. Berbenetan jendeak ez du dantza egiten, eta hori pena bat da.

Orain Diskoiaik daude modan...

Hori da. Herri euskaldunetan harrera oso ona izaten da, baina euskal ohitura gutxi dagoen herrietan gauzak desberdinak izaten dira. Jendeak agian ez dakit dantza egiten eta zaila da giroa alaitzea.

Zein da zure iritzia 'Gose' proiektu desberdin horri buruz?

Niri betiko trikitixa gustatzen zait, tradizionala. Ez dakit nolako harrera izan duen talde honek, baina nik gauza moderno hauek ez ditut oso gustuko. Batzuetan berritasuna lortu nahian gauza arraroak eta maila baxukoak egiten dira. Trikitixa gustuko duenak trikitixa entzungo du, eta soinua elektronikoak gustuko dituenak aldiz soinua elektronikoak. Nahastu behar ez diren gauzak direla uste dut.

Nolako izango da trikitixaren etorkizuna?

Trikiti giroa pixkat galdu egin da, baina oraindik berbenetako oso baliagarria da. Lehen aipatu dudan bezala jendearen harrera baina, trikitilari falta da arazo larriena. Musika berriak eta diskoiaik min asko ari dira egiten tamalez.